

הבנקים עושים את המחר

אני יורד מתקן של "חזאינביא חר'שבועי" ועובר לתקן שהתפנה לאחרונה של "פרשן'חכם אחרי המעשה". ותאמינו לי שזה הרבה יותר נוח. למשל: אני מקבל כל שבוע את הסיכומים "הפנימיים בהחלט" של כל הבנקים, ושם אפשר למצוא ים של הסברים והערכות לאחור, של מה שקרה במשך השבוע. אם לוקחים קצת מכל אחד — קצת בליל, קצת בינלאומי, עם קצת פועלים ומיזרחי ובסוף מוסיפים דיסקונט — יוצא סלט לתפארת, ומה שעוד יותר חשוב: אין אפס! הכל נכון ורטרואקטיבית.

אני מצטרף למיטרה "החכמים שאחרי המעשה". בשבועות האחרונים גדל הסיכוי שלי לטעות בקצב מרהים. בהתחלה הייתי כותב בהתחלת השבוע, אחרי המיסחר של יום הראשון, מה יהיה עד סוף השבוע, וטעיתי. כרי להיות בטוח, התחלתי לכתוב ביום הראשון מה יהיה ביום השלישי, עוד לפני שהעיתון מופיע, ונכשלתי. כתבתי ביום הראשון מה יהיה למחרת — עוד פיספוס. החלטתי לכתוב מהיום להיות, לכתוב כבוקר מה יהיה בצהריים. העסק לא עובד. ותאמינו לי שהשינויות הברוכים שלי

תשואת מדגם השקעות (באחוזים)

מדד המחירים לצרכן*	שער יציג \$	פי. ב. ל.	אגוד	מזרחי ע"ש	אי. די. ב. ל.	פועלים	טוק בל"ל	תשואה מתחילת השנה
52.7	41.2	50.2	- 49	95.7	98	75.2	76.7	73.4
	6.4	8.3	22.2	13.5	10.2	9	8.9	10.3

* אומדן חודש יוני 5%

בכל העסק יש בעיה אחת קטנה: הניתוח לאחור נכון, אבל כשמגיעים לסעיף של ההמלצות, ראו זה פלא, כל בנק ממליץ על הניירות שלו, הקרנות שלו, ועוד כל מיני השקעות שברוך-פלא קרובות לבנק. וכאן יש לי בעיה. חלקית פתרתי אותה. הנה היא.

מה היה אסיק ההשקעה הטוב ביותר, מבחינת הסיכון והתשואה? נשמע כמו שאלה בבחינת בגרות, אז מה? יש תשובה. תסתכלו טוב בטבלה שלקחתי מחזור של אחד הבנקים, הרוצה כמובן בעילום שמו, ותבינו איפה היתה ההשקעה הטובה ביותר מבחינת סיכון ורווח גדול. יש אלוהים בשמיים, עובדה: בנק המזרחי. (בעיקר בחצי הראשון של השנה) ואנחנו מקווים שהוא לא יצא להרסשת קיץ. ואם כן, שיחזור לקראת החגים.

לא יצאו לחופשה. הבורסה מתנהגת איך שהיא רוצה, ולעזאזל, תמיד להיפר מהצפוי.

בעסק הזה ישנה רק נחמה אחת: אני בחברה טובה. לא רק אני טועה. כל אלה המסתבכים בשמץ של נבואה נכשלים. חוץ, כמובן, מהבנקים. שם אין אפס. הם תמיד יודעים מה יהיה מחר; וזה לא פלא — הם הגורמים לכך.

כשהיתה בורסה נורמלית, נניח, בסוף השנה שעברה, יכולת לדעת מה יקרה. עכשיו יש לנו בורסה של גנרלים, רק של מקורבים, הורים האחד בשני, מתי שרק נוח להם. החיילים נמצאים בתפ"סים ובעיקר בעזוב"סים (עמדות זינוק כשהיה טוב) ובכלל — העסק יותר מאורגן ומסודר, ורק אחרי המיסחר מתברר לך בדיוק מה קרה.

עכבר הפלא

הוא בטח יבנים לה הן. עובדה כבר עכשיו, כשרק התחילו לשווק אותו, הזמינו 50 אלף. ועוד משהו מעניין על החברה. היא נוסדה ב-1976. ב-1977 היא מכרה מחשבים במיליון דולר, שנה אחרי זה ב-10 מיליון, ב-1980 ב-100 מיליון והשנה במיליארד דולר, ותוך חמש שנים היא הפכה לסיפור הצלחה יחיד במינו, ותהיה בין 500 החברות הגדולות בארצות-הברית. המחיר בארץ, כולל מיסים וכל מה שמסכיב, יהיה 18 אלף דולר. מי שאין לו עכשיו כסף, יחכה עוד שנה-שנתיים עד שבטאיוואן יצליחו לייצר חיקוי ב-1000 דולר.

חוץ מלחמקשים, המשמש להקשת אותיות וספרות, בין היתר, יש למחשב החדש מיתקן הקרוי "עכבר", המפעיל את המחשב. אם אתה מוזי את העכבר לכיוון מסוים, נע בכיוון זה גם חץ קטן על פני המסך. אתה מגיע לנקודה מסוימת שבחרת, לוחץ על העכבר, והמייצע שרצית מופיע. בקיצור — מכשיר ידידותי, העושה כריק מה שאתה אומר לו, ואין בעיה לדעת איך לומר. טוב למנהלים המפחדים ממחשבים, וגם לכאלה שאינם מפחדים. את המכשיר הנחמד הזה פיתחה אפל במשך שנתיים וחצי, בהשקעה של 50 מיליון דולר.

אני מכין מעט מאוד בעסקי מחשבים. בשבוע שעבר הייתי וראיתי מחשב חדש, שמצא חן בעיני. היתרון הגדול שלו, שהוא מסוגל לקבל הוראות ולעשות פעולות מבלי להשתמש בלוחדמקשים. לא צריך לדעת שפות תכנות או ללמוד לתת הוראות. העניין הרבה יותר פשוט. למחשב האישי החדש של חברת אפל, הקרוי ליסה, יש מה שאין לאחרים: הוא בנוי כך שהוא מחקה את תהליך החשיבה של האדם. אני יודע שזה מסובך. אבל אם תוך חצי שעה לומדים את כל התורה כולה, ואפשר להפעיל את המחשב לצרכים שונים, זה בכל זאת משהו.

מחשב אישי. ליסה של אפל. מופעל על-ידי עכבר

שהבנק ישלם משהו

ביום השישי שעבר העלו שוב, ואני אומר העלו ולא התאימו, את עמלות הבנקים. מי שצריך לאשר, בנקישראל, אישר. אז זהו, אין מה לעשות. לא יש מה לעשות: אל תעשו אוברדראפט, ואם כן שיהיה קטן ואם אין ברירה, תשתמשו בכרטיסי אשראי, שם האוברדראפט הוא על חשבון המוכר. ועוד משהו: קיבלתם משכורת, תכניסו כמה שאפשר לשבועיים לפיקרונות לזמן קצר מכל סוג. הגיע הזמן שהבנק ישלם לכם משהו. כדאי לו. ומי שלא יכול וחיוב להוציא את משכורתו ביומיים הראשונים של החודש, ילך לרודה, או לחתנת, או לסתם קרוב שיש לו, ויקח הלוואה לחודש ויחדש מידי חודש. מה כבר יכול להיות באינפלציה של נניח 5% אחוזים? בשביל זה, איש לא יקלקל את היחסים.

פליטים במחלקת העסקים לדרום-אפריקה

הסיפור של השבוע שייך לעולם התעופה. או, איך עושים עסקים במחלקת-עסקים. ועכשיו לעניין. אל-על, כן, חברת-התעופה הלאומית שלנו, טיסה אחת לשבוע מלוד ליוהנסבורג, דרום-אפריקה. בטיסה הזו אין לה מתחרים. כשאינ מתחרים קורים דברים מוזרים. מטוס הג'מבו של אל-על, עם 440 נוסעים, טס מלוד בכל יום חמישי ליוהנסבורג וחזר משם ביום הראשון. החברה הדרום-אפריקאית טסה דרך אירופה ומשך הטיסה שלה 17 שעות, לעומת 8 שעות של אל-על.

ועכשיו מתחיל הסיפור. לדרום-אפריקה יש רק מחלקה אחת — מחלקת-עסקים, שהיא הרבה יותר יקרה ממחלקת-תיירות. כל המטוס עסקים. דירוג של מחלקת-עסקים מחייב גם משקאות חריפים חנים. אין, רק קולה ומשקאות קלים. כרי לחסוך — וחיסוכן זה צו השעה ביאל-על — המרחק בין מושב למושב קטן במיוחד. קטן המרחק, גדל מיספר המושבים. צפיפות טובה לעסקים. בעיקר כשאין מתחרים.

ולכבוד זה אני מבקש לפרסם כמה מיכתבי נוסעים, שעשו את טיסת התלאות במטוסי אל-על. ואולי באמת יסגרו את החברה ושרהאוצר יתמוך בהצעתו של מידענו, הדי"ר יקר פלסטר, לסגור את החברה אחרי החגים ולחסוך עשרות מיליוני דולרים, שלהם הוא זקוק במקום אחר.

הנה המיכתבים.

ארון נכבד, הייתי מעדיפה לכתוב מיכתב פתוח לעיתון גרוסלם מוסט, אבל כעובדת אל-על לשעבר, אין בליבי האומץ להרע לכם. לפני 24 שנים נישאתי ועברתי לגור בדרום-אפריקה. מאז סתתי ארצה בכל שנה. במשך הזמן ראיתי את השרות הולך ומידרדר. קשה להאמין שלפני 25 שנים, בקונסטליישן מיושנים, יכולנו לתת לנוסעים שירות מעולה בהרבה מהשירות הגרוע עתה ניתן היום באל-על. נכון שאין לכם התחרות רצינית נקו זה, אבל מגיע הזמן שכשאני מעדיפה לשבת כמה שעות נוספות במטוס הדרום-אפריקאי, מאשר לסבול את טיסת הפליטים שאתם מגישים לצובר. הרווח בין הכיסאות מתאים לגמדים בלבד. הכסא שלפניי היה שבור ונרחף כל הזמן אחורה, עד כי נאלצתי לתפוס מקום אחר. שתי הארוחות היו חסרות טעם לחלוטין. אולי אפשר לוותר על הנקייה היבשה ולהציע לנוסע קצת חמאה ותחיכת גבינה ביחד עם הלחמניה היבשה?

מיכתב שני: האוכל ברמה מופלאה. רק חברת-התעופה של זאיר מתחרה בכך. באיזו ארץ כריק הומצא המאכל הנקייות עם ריבה ורביש כל הכבוד. אל-על בדרך הנכונה. העיקר — אל תטוסו בשבת. אשמח לא לטוס בחברתכם שנית.

מיכתב שלישי: ארון נכבד, לצערי, כנסע ותיק של אל-על ציפיתי לשינוי בחברה אחרי הרה-אירגון שנעשה — אך מסתבר כי דבר לא השתנה כיצד מוגשת ארוחת-בוקר בטיסת בוקר מוקדמת (ניירובי — תל-אביב) ללא חמאה: ארוחת-הבוקר עצמה היא באיכות ירודה ביותר, ומעניין לדעת מי אוכל כל כך הרבה ריבות ורביש באל-על. האם זה בא על חשבון התמאה, או שזה פשוט יותר יקר? כיצד יתכן שעל מחיר טיסה כה גבוה ניתן שירות כה עלוב. האם זה בא על חשבון המחיר?

חבר שסיפרתי לו את הסיפור אמר: מי שנוסע לדרום-אפריקה — מגיע לו.